

## Emanet

---

**“Allah, sizlere emaneti ehline vermenizi emreder.” (Nisa, 4/58)**

**Emanet;** *emin olmak, emin olunan şey demektir ve hıyanetin zıddıdır.*

Cenab-ı Hak insanları hiçbir zaman başıboş bırakmamıştır, hikmeti gereği insanları talim ve terbiye için bir çok peygamber göndermiştir. Hazret-i İsa'nın (as.) dini tahrif olduktan sonra insanlar bir fetret dönemine girdiler; dalalete ve sefahete dalarak bir vahşet dönemi yaşadılar. Kadınların hiçbir değeri yoktu, kız çocuklar diri diri toprağa gömülüyordu. Haklı değil, kuvvetli olan üstündü. Kendi elleriyle yaptıkları putlara tapıyorlardı.

İşte bu batıl itikatları kalp ve gönüllerden izale edip, iman, adalet, istikamet, iffet ve emanete riayet gibi güzel ve yüksek hakikatleri ikame edecek bir kurtarıcı beklenirken ahir zaman nebisi olan Hazret-i Muhammed (asm.) zuhur etti. Halkı, hak yoluna davete başladı. Bütün cihanı ihata eden o vahşetleri ve batıl itikatları yavaş yavaş izale etmeye muvaffak oldu. Kendisine ihsan olunan Kur'an-ı Kerim'in nuruyla insanları tenvir etti. Ailevî ve içtimaî hayatın temeli olan sıdk, istikamet, ahde vefa ve emanete riayet gibi ulvi meziyetleri gönüllere nakşetti. Çünkü, dünya ve ahiret saadetinin temeli bu gibi yüksek seciyelerdir.

Peygamber Efendimiz (asm) dost ve düşmanlarının itimadını kazanarak emin ünvanını almıştır. Peygamber Efendimize sadece dostları değil, düşmanları dahi kaybetmekten korktukları kıymetli mallarını emanet olarak bırakıyorlardı. Bu güvenilirliğini hem şahsi hayatında hem de cemiyet hayatında göstermiştir. Peygamber Efendimizin (asm.) yolunda giden, ona itaat ve inkiyat eden müminler de emniyetin birer teminatçısıdır.

Peygamberimiz emanete çok ehemmiyet vermiştir. Çünkü ferdi ve içtimai hayatın devam ve bekası, insanlar arasındaki işbirliği ve yardımlaşma iledir. Bunun ruhu da emanete riayettir. Eğer buna dikkat edilmezse toplum, kısa zamanda altından kalkılamayacak zararlara maruz kalır. Peygamber Efendimiz (asm.) bir hadislerinde “Müslüman, dilinden ve elinden Müslümanların selamette olduğu kişidir. Mümin de insanların malları ve canları hususunda kendisine emniyet ettiği kişidir” buyurmuştur.

Günümüzde, genel itibariyle, insanlar arasındaki itimadın sarsılması, istikamet, adalet ve emanet gibi duyguların kaybolması cemiyet hayatını derinden yaralamaktadır.

---

Emniyet ve asayişin olmadığı bir ortamda huzur ve mutluluğun varlığından söz edilemez. Cemiyetteki her bir fert diğerlerinin maddi ve manevi hukukunu muhafaza ile mükelleftir.

Peygamber Efendimiz bir hadislerinde şöyle buyurmuşlardır:

**“Ganimetin, (yani devlet malı ve milli servet) fakir fukaraya uğramadan sadece zenginler ve mevki sahibi kişiler arasında tedavül eden bir meta’ hâline geldiğinde, ümmetimin üzerine belaların inmesi vacip olur.”**<sup>109</sup>

Peygamber Efendimiz bir hadislerinde de şöyle buyurmuştur:

**“Hepiniz çobansınız ve hepiniz sürünüzden mesulsünüz. İmam (devlet reisi), çobandır ve sürüsünden mesuldür. Erkek, ailesinin çobanıdır ve sürüsünden mesuldür. Kadın, evinin çobanıdır ve sürüsünden mesuldür. Hizmetçi, efendisinin malının çobanıdır ve o da sürüsünden mesuldür.”**<sup>110</sup>

Bu hadisten anlaşıldığına göre mesuliyet dairesi oldukça geniştir. Devlet idarecileri yanında bütün fertlere de şümulü vardır. Göz, kulak, gibi azalar da insana birer emanettirler ve insan, bu emanetlerden sorumludur. Şu hale göre herkes kendisine emanet edilen şeyleri muhafaza edip etmediğinden ahirette hesaba çekilecektir.

Bu hadis-i şerifte gayet güzel ve beliğane bir teşbih vardır. **Şöyle ki:**

Nasıl bir çoban kendisine emanet edilen sürüyü en emin, en faydalı yerlerde otlatır, şefkat ve merhametle muamele eder ve onları vahşi canavarlardan ve hırsızlardan korursa; bir devlet reisi de haricî düşmanlara karşı vatani ve milleti muhafaza etmesi yanında idare ettiği insanların maddi ve manevi haklarını da korumakla mükelleftir. Derecelerine göre, değişik makamlardaki idarecilere de hükümleri altında bulunan insanlar ve onların malları birer emanettir, aralarında adaletle hükmedip, hak ve haklarını gözetmekle mükelleftir. Aksi takdirde ahirette sorumlu olurlar.

Hane reisinin aile fertlerine karşı vazifesi, onların nafaka, giyecek, hüsn-ü muaşeret konularındaki haklarını tam olarak gözetmek ve çocuklarını çağın şartlarına göre yetiştirmektir.

**Kadın da evinin çobanıdır.** Çocuklarına iffet, istikamet, ilim ve irfan gibi manevi

---

değerleri talim ettirmekle mükelleftir. Kocasına da itaat etmekle ve onun namus ve haysiyetini muhafaza ile sorumludur.

Dinimiz emaneti ehline vermeyi emreder. Zira ehline verilmeyen emanet zayi olur. Bu hususta şu hadis ne kadar ibretlidir:

Bir Arabi (Bedevi) Peygamber Efendimize gelir ve:

- *Kıyamet ne zamandır*, diye sorar. Peygamber Efendimiz:

- **Emanet zayi edildiğinde kıyameti bekle**, buyurdular.

Bunun üzerine Arabi:

- Emaneti zayi etmek nasıl olur, Ey Allah'ın Resulü, diye sorunca, bu kez Hazret-i Peygamber Efendimiz:

- **İş, ehil olmayana verildiğinde kıyameti bekle**, diye cevap verir.

Demek ki, iş ehline verildiği takdirde dünya baki kalır ve devam eder. Şu halde bir millet emanete riayet etmekle devam eder ve baki kalır.

Bunun içindir ki, Kur'an-ı Kerim'de buyrulmaktadır:

**“(Allah) size emanetleri ehline vermenizi emreder. Muhakkak ki, Allah her şeyi bilen ve görendir.”**<sup>111</sup>

İdari makamlar da birer emanettir. Buralara liyakatsiz kimselerin gelmesi vatan ve milletin zarar görmesine sebep olur.

Toplumunu meydana getiren fertlerin birbirlerine olan itimat ve emniyetleri çok önemlidir. Bunlar bir toplumda asayişin teminatıdır.

Emniyetin olmadığı yerde, çalışma ortamı da olmaz, ticaret yapılmaz. Birbirlerine güvenmeyen insanlar bir araya gelerek ortaklık kuramazlar. Güven duygusu kişiler arasında olduğu kadar kurumlar, milletler ve devletler arasında da çok önemlidir.

Fırsat buldukça birbirinin maddi ve manevi hukukuna tecavüz eden bir millet düşünelim. Acaba bu millet huzur ve refah ile yaşayabilir mi? Sadece kendi nefsinin düşünüp şahsi menfaatini umumun menfaatine tercih eden bir insandan alicenaplık,

---

fedakarlık, hak ve hukuka riayet gibi ulvî meziyetler beklenebilir mi? Böyle bir insan, icabında millet ve devletin malını gasp ve irtikap etmekten geri kalır mı? Bu gibi insanlardan teşekkül eden bir millettten terakki ve tekamül beklenebilir mi?

Hazret-i Ömer (ra.) bu konuda şöyle buyurmaktadır:

**“Bir adamın namazı, orucu seni aldatmasın. Ne kadar oruç tutup, namaz kılsa da emanete hıyanet edenin imanı kemale ermemiştir.”**

### **Özet olarak emaneti üç başlık altında toplayabiliriz:**

**Birincisi;** Cenab-ı Hakk'ın insanlara emir ve yasaklarını ihtiva eden Kur'an-ı Kerim ve onu tefsir eden Peygamber Efendimiz'in (asm.) sünnet-i seniyyesidir. İnsan Cenab-ı Hakka ezelde verdiği sözü yerine getirmeli ve bütün ömrünü O'nun rızası yolunda geçirmelidir.

**İkincisi;** insanın ruhu, aklı, bütün hissiyatı ve organları gibi ailesi ve çocukları da birer emanettir. Ruhunu ve hissiyatını Cenab-ı Hakkın emrettiği şekilde kullanmazsa, aile fertlerine İslâmî terbiye vermezse emanete hıyanet etmiş olur.

**Üçüncüsü;** insanın içinde yaşadığı vatan ve beraber bulunduğu milleti de birer emanettir. Bunlara karşı görevlerini hassasiyetle yerine getirmelidir.

### **Dipnotlar:**

109 *Suyutî, Camiü's-Sağir, I / 101.*

110 *Buhari, Ahkam, 1; Müslim, İmaret 20; Tirmizi, Cihad 17.*

111 *Nisa 4 / 58.*